

Passende Partners

En Ander Werk

Toneel Op Papier

Bewerkt, Vertaald En Geïllustreerd

Passende Partners

En Ander Werk

Toneel Op Papier

Bewerkt, Vertaald En Geïllustreerd

Ayal Pinkus

*Passende Partners
En Ander Werk
Toneel Op Papier
Bewerkt, Vertaald En Geïllustreerd*

Copyright 2022

*Alle tekst en tekeningen in dit boek zijn auteursrechtelijk beschermd
en intellectueel eigendom van Ayal Pinkus
Alle rechten voorbehouden*

*NUR 307, 360
ISBN 9789464486131*

*Ayal Pinkus
E-mail: contact@ayalpinkus.nl
Website: ayalpinkus.nl*

Introductie

In 2012 was daar het idee om krantenstrips te maken op basis van theaterstukken.

Helaas kwam er iets tussen, maar dit bracht me wel op een nieuw pad. Zouden theaterstukken makkelijk in stripvorm gegoten kunnen worden?

Ik deed een korte en zeer intensieve Commedia del Arte workshop om beter te begrijpen hoe acteurs te werk gaan, en ik leerde daar veel.

Net op het moment dat ik geïnteresseerd begon te raken in theater werd ik vader, en 's avonds naar een voorstelling gaan zat er om praktische redenen niet in.

Toen bedacht ik dat het toch wel erg leuk zou zijn als toneelstukken makkelijker te lezen waren. Het haalt het natuurlijk nooit bij een echte theatervoorstelling, maar als je niet de mogelijkheid hebt om naar een theatervoorstelling te gaan, dan zou het toch leuk kunnen zijn om een stuk waarin je geïnteresseerd bent te kunnen lezen.

Het lezen van theaterstukken is best hard werken. Veel wordt aan de fantasie van de lezer overgelaten. En dat is goed. Acteurs, regisseurs, dramaturgen, kostuumontwerpers, decorontwerpers en meer kunnen allemaal vanuit hun expertise bijdragen om samen een zo goed mogelijke voorstelling te maken.

Het helpt om een toneelstuk een paar keer te lezen. Maar voor een gemiddelde lezer is dat misschien wat veel gevraagd.

Zouden strips een tussenvorm kunnen zijn? Zou het voor mensen die geen mogelijkheid zien om naar een theatervoorstelling te gaan een plezierige ervaring zijn om een toneelstuk in stripvorm te lezen?

Ik kon niet veel andere striptekenaars vinden die dit gedaan hadden. Ze zijn er wel. Robert Lepage heeft samen met Marie Michaud en tekenaar Fred Jourdain een prachtige en zeer geslaagde beeldroman gemaakt op basis van zijn toneelstuk *The Blue Dragon*. P. Craig Russell heeft ook enige opera's vertaald naar stripvorm.

Ik begon theaterstukken te verstrippen, maar ik liep al snel tegen een probleem aan: het is op een gegeven moment saai om op papier naar pratende hoofden te kijken.

Op het podium werkt het. Daar kunnen acteurs gebruik maken van hun charisma en een interactie aangaan met het publiek. Op papier lukte dit niet. Om een strip te laten werken moet elk paneel visueel interessant en anders zijn, en op een gegeven moment word je dan gedwongen kunstgrepen te doen: je tekent de scene gezien vanuit dramatische hoeken, of van heel dichtbij of heel ver weg, en dat probeer je zo veel mogelijk te variëren. Strips werken beter als de omgeving continu verandert, en dat is bij theater nou net wat er niet gebeurt.

Ik begon te begrijpen waarom theaterstukken in de regel niet verstript worden: een toneelstuk is daar gewoon niet zo geschikt voor.

Ik liet de theaterstukken even liggen. Een aantal jaren later raakte ik geïnteresseerd in het illustreren van verhalen. En toch trokken die theaterstukken. Ik begon te experimenteren met illustraties voor toneelstukken. Ik tekende portretten van de personages en plaatste ze naast de dialogen. Het werkte wonderwel, vond ik! Je hoefde namelijk de namen niet meer te onthouden. Ik besloot wel de beschrijvingen er in te laten en deze niet te illustreren. De illustratie die zich in de fantasie van de lezer vormt is toch het mooist.

Een Amerikaanse theatermaker zag dat en maakte mij attent op het boek *The Bald Soprano* gebaseerd op het theaterstuk van Eugene Ionesco en plotseling ging er een deur open. Robert Massin had een prachtig boek gemaakt, waarin hij elke pagina met grote zorg had ontworpen. Elke pagina was gevuld met typografisch vuurwerk, en prachtige chiaroscuro hoog-contrast foto's.

Het was een feest om doorheen te bladeren!

Het was voor het eerst dat ik het zag, ook al was het boek gepubliceerd in 1956 en gebaseerd op een theater dat voor het eerst was opgevoerd in 1950.

Ik vond het een slimme truc. Probeer het niet filmisch weer te geven, maar probeer in plaats daarvan de pagina's visueel zo interessant en verschillend mogelijk te maken.

In het boek dat u voor u heeft staan zes korte door mij vertaalde theaterstukken waarop ik dit wilde uitproberen.

Niks gaat natuurlijk boven een bezoek aan een echte theater, maar ik wilde zien of deze aanpak theaterstukken toegankelijker maakt voor een groter publiek. Er kleven namelijk voordelen aan. Je kan het verhaal lezen waar en wanneer het je uitkomt, je hoeft er niet op een vaste tijdstip voor naar een theater. En het heeft voordelen boven de stripvorm; het tekenen van een strip kost ongeveer tien keer zo veel uren als het schrijven van een strip. Een portret van een personage, daarentegen, is in een paar uur getekend. Het tekenen van die portretten kost waarschijnlijk zelfs minder tijd dan het schrijven van het toneelstuk.

Maar het belangrijkste is natuurlijk dat het een fijne leeservaring is.

Als een modern toneelstuk op deze wijze in boekvorm zou worden gepresenteerd, en door een gerenommeerde uitgever zou worden uitgegeven, en in de reguliere boekhandels zou komen te liggen, zou er dan een publiek voor zijn? Zou het boek gekocht en gelezen worden? Daar hoop ik met deze uitgave achter te komen.

Ik wil graag de Nederlandse theatermaker Coen van Vlijmen bedanken voor de inspiratie die mij leidde naar dit idee, en de Amerikaanse theatermaker Edward Einhorn omdat hij mij attent maakte op het bestaan van het boek *The Bald Soprano*.

Ayal Pinkus

Roze en Porselein

*Vertaling van het toneelstuk "Porcelain and Pink",
geschreven door F. Scott Fitzgerald en bewerkt,
vertaald en voorzien van illustraties door Ayal Pinkus.*

PERSONAGES

—JULIE

—LOIS

—EEN JONGEMAN

Een benedenkamer in een vakantievilla.

Langs de rand van het plafond hangt in de volle breedte behang met daarop een visser met een berg netten voor zich en een schip in een scharlakenrode zee, een tafereel dat zich meerdere keren herhaalt.

Het behang is niet van belang voor dit verhaal, maar om eerlijk te zijn fascineert het me.

Ik zou eindeloos kunnen doorgaan, maar ik word afgeleid door een van twee dingen in de kamer – een blauwe porseleinen badkuip.

Het is een knettergek ding.

Het is een klein ding, ook. Het heeft een hoge wand en het staat op zijn poten alsof het elk moment kan springen, maar, ontmoedigd door zijn korte pootjes, heeft het zich neergelegd bij zijn plek in het interieur, waar het koppig elke gebruiker ervan weerhoudt zijn of haar benen te strekken.

En dat brengt ons bij het tweede element in deze ruimte:

Het is een meisje – duidelijk een uitstulpsel van de badkuip; alleen haar keel en hoofd – mooie meisjes hebben kelen in plaats van nekken – en de suggestie van een schouder steken uit. De eerste tien minuten

zullen de toeschouwers zich afvragen of ze echt naakt is, of dat ze alleen maar doet alsof.

Haar naam is JULIE MARVIS.

Aan de trotse manier waarop ze rechtop zit kunnen we zien dat ze niet lang is en dat ze een goede houding heeft.

Haar bovenlip krult omhoog als een paashaas wanneer ze glimlacht.

Ze is bijna twintig.

Nog een ding – rechts boven de badkuip is een raam.

Het is een smal raam en het heeft een breed kozijn; er komt veel zonlicht door het raam, maar het is zo geplaatst dat niemand die van buiten naar binnen kijkt de badkuip kan zien.

Begin je al te vermoeden hoe het verhaal zal gaan?

Het stuk begint, heel conventioneel, met een lied. Maar om het publiek niet al te veel te vervelen, laten we alleen de laatste verzen horen:

JULIE: (In een luchtige soprano—enthusiastico)

Caesar de kat
Die ging eens op pad,
Oh die arme kip-pen
Ze schreeuwden het uit
ze wilden er uit
Ik ging naar het kabaal,
hij gaf me een haal
en dat is het ver-haal.

***Tijdens het luide applaus dat volgt zwaait
bescheiden met haar armen en maakt ze golven in het
water — tenminste, dat nemen we aan.***

Dan opent er een deur aan de linkerzijde en komt

***LOIS MARVIS binnen, aangekleed, maar met
kleding en handdoek in haar armen.***

***is een jaar ouder dan en ze heeft een
bijna identieke gezicht en stem, maar haar kleding en
uitdrukking verraden haar conservatieve houding.***

Ja, je hebt het goed geraden.

**Dit verhaal gaat over een persoonsverwisseling;
inderdaad, een aloud en veel te vaak gebruikt
verhaalelement.**

JULIE: (Verrast)

Oh, sorry. Ik wist niet dat jij er ook was.

JULIE:

Oh, hallo. Ik geef een klein concertje —

LOIS: (Onderbreekt haar)

Waarom had je de deur niet op slot
gedaan?

JULIE:

Heb ik dat niet gedaan?

LOIS:

Duidelijk niet. Of dacht je dat ik dwars door de deur gelopen was?

JULIE:

Ik dacht dat je het slot met een haarspeld geopend had, lief.

LOIS:

Je bent zo roekeloos.

JULIE:

Nee hoor. Ik ben zo blij als de hond van de slager en ik geef een klein concertje.

LOIS: (Ernstig)

Gedraag je eens als een volwassene!

JULIE: (Zwaait haar roze arm door de kamer)

De muren reflecteren het geluid, snap je?
Dat is waarom zingen in een badkamer zo
leuk is. Je krijgt een fantastisch mooi
geluid. Zal ik het laten horen?

LOIS:

Ik wou dat je opschoot. Ik moet in
bad.

JULIE: (Schudt haar hoofd bedenkelijk)

Ik ga me niet haasten. Dit is nu mijn
koninkrijk, mijn Godin.

LOIS:

Waarom noem je mij een Godin?

JULIE:

Omdat alles aan jou oh zo perfect is.
Verander alsjeblieft niet!

LOIS:

Hoe lang gaat dit nog duren?

JULIE: (Denkt even na)

Niet minder dan vijftien maar ook niet meer dan vijftientwintig minuten.

LOIS:

Zou je het tien minuten willen maken om mij een plezier te doen?

JULIE: (Haalt herinneringen op)

Oh, Godin, weet je nog die ene koude dag in januari toen ene Julie, die beroemd was om haar paashaasglimlach, hier kwam en er nog heel weinig warm water was, net genoeg om een bad te vullen voor het lieve kleine meisje.

JULIE:

En weet je nog toen hoe haar gemene zus in bad ging, waardoor zielige Julie zich moest wassen met koud water? Weet je dat nog?

LOIS: (Ongeduldig)

Dus je wil niet opschieten?

JULIE:

Waarom zou ik?

LOIS:

Ik heb een date.

JULIE:

Hier? In dit huis?

LOIS:

Gaat je niks aan.

haalt haar schouders op, badwater klotst.

JULIE:

Okay, prima.

LOIS:

Oh, jeetje nog aan toe! Ja! Ik heb een date hier in huis — soort van.

JULIE:

Soort van?

LOIS:

Hij komt niet binnen. Hij roept me en dan gaan we wandelen.

JULIE: (Fronst haar wenkbrauwen)

Oh, nu wordt alles duidelijk. Het is die literatuur-vreter, Mr. Calkins. Ik dacht dat je ma beloofd had hem niet uit te nodigen.

LOIS: (Wanhopig)

Ze is gek. Ze verafschuwt hem omdat hij net uit een scheiding komt. Ze heeft natuurlijk meer levenservaring dan ik, maar —

JULIE: (Verstandig)

Laat haar je niet voor de gek houden! Ervaring is niks waard, alle oude mensen hebben er te veel van.

LOIS:

Ik vind hem leuk. We praten veel over literatuur.

JULIE:

Oh, dat is waarom er zo veel dikke boeken door het huis slingeren de laatste tijd.

LOIS:

Ik mag ze van hem lenen.

JULIE:

Tja, je moet inderdaad wel het spelletje met hem meespelen. Doe in Rome zoals de Romeinen. Maar ik heb het gehad met boeken. Ik ben nu helemaal volleerd.

LOIS:

Je bent niet erg consistent — vorige zomer las je elke dag.

JULIE:

Als ik altijd consistent zou moeten blijven, dan zou ik nog steeds warme melk uit een fles drinken.

LOIS:

Ja, en waarschijnlijk uit mijn fles. Maar ik vind hem gewoon leuk.

JULIE:

Ik heb hem nooit ontmoet.

LOIS:

Wil je nou alsjeblieft opschieten?

JULIE:

Ja.

JULIE: (Na een korte pauze)

Ik wacht eerst tot het water afgekoeld is,
en dan schenk ik weer heet water bij.

LOIS: (Sarcastisch)

Heel interessant!

JULIE:

Weet je nog toen we regelmatig “zeepo” speelden?

LOIS:

Ja — en we waren toen tien jaar oud. Nu ik er over nadenk, ben ik verrast dat je het niet nog steeds speelt.

JULIE:

Dat doe ik wel. Ik ga zo beginnen.

LOIS:

Stom spel.

JULIE: (Warme stem)

Nee hoor. Je wordt er heerlijk rustig van. Ik durf te wedden dat je vergeten bent hoe het gaat.

LOIS: (Uitdagerd)

Nee hoor! Je — vult het bad met zeepschuim en dan ga je op het randje zitten en dan glijd je naar beneden.

JULIE: (Schudt haar hoofd)

Huh! Dat is niet alles. Je moet naar beneden glijden zonder dat je handen of voeten iets aanraken —

LOIS: (Ongeduldig)

Oh, Hemeltje! Wat kan mij dat nou schelen. Ik wou dat we hier niet meer kwamen in de zomer, of anders dat we een huis kregen met twee badkamers.

JULIE:

Je kan je ook schoonspuiten met de tuinslang—

LOIS:

Oh, hou op!

JULIE: (Terloops)

Laat je handdoek achter.

LOIS:

Wat?

JULIE:

Laat je handdoek hier wanneer je weggaat.

LOIS:

Deze handdoek?

JULIE: (Zoetjes)

Ja. Ik ben mijn badhanddoek vergeten.

LOIS: (Kijkt voor het eerst rond)

Idioot! Je hebt zelfs geen badjas bij je!

JULIE: (Kijkt ook rond)

Nu je het zegt.

LOIS: (Begint iets te vermoeden)

Hoe ben je hier gekomen?

JULIE: (Lacht)

Blijkbaar ben ik — ben ik hier naartoe
geslopen. Een witte gedaante — die zich
langs de trap naar beneden schiedde en
—

LOIS: (Gechoqueerd)

Jij kleine boef. Heb je dan helemaal
geen trots en zelfrespect?

JULIE:

Heel veel van beide. Wat ik deed bewijst dat juist. Ik zag er prachtig uit, al zeg ik het zelf. Ik zie er wel mooi uit in mijn natuurlijke staat.

LOIS:

Jij —

JULIE: (Denkt hardop)

Ik wou dat niemand kleren droeg. Misschien was dat ook zo toen we nog oermensen waren en zo.

LOIS:

Je bent een —

JULIE:

Vannacht droomde ik dat we in een kerk waren en dat een klein jongetje een magneet bij zich had dat kleding aantrok.

JULIE:

Hij trok de kleren van ieders lijf. Iedereen was in paniek. Mensen huilden en gilden en deden alsof ze hun huid voor de eerste keer zagen.

JULIE:

Alleen, het kon *mij* niks schelen.

Dus lachte ik maar.

Ik moest met de collecte rondgaan omdat niemand anders durfde.

LOIS: (Is gestopt met luisteren naar het geraaskal)

Vertel je me nu dat als ik niet gekomen was je weer naar je kamer teruggerend zou zijn—naakt?

JULIE:

Au naturel is zo veel mooier.

LOIS:

En wat als er mensen in de woonkamer hadden gezeten.

JULIE:

Tot nu toe is dat nooit gebeurd.

LOIS:

Tot nu toe! Mijn God! Hoe lang —

JULIE:

Trouwens, meestal heb ik wel een handdoek bij me, hoor.

LOIS: (Volledig ondersteboven)

Je verdient een pak slaag. Ik hoop dat je betrappt wordt. Ik hoop dat er een dozijn dominees in de woonkamer zitten wanneer jij naar buiten komt — en hun vrouwen, en hun dochters.

JULIE:

Er zou niet genoeg plek zijn in onze woonkamer voor al die mensen, slimpie.